

Tiedotusosasto

LEHDISTÖTIEDOTE nro 60/03

10.7.2003

Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio yhdistetyissä asioissa C-20/00 ja C-64/00

Booker Aquaculture Ltd ja Hydro Seafood GSP Ltd v. The Scottish Ministers

**VAHINGONKORVAUSTA EI MAKSETA AUTOMAATTISESTI SELLAISILLE
KALANKASVATTAJILLE, JOTKA ON YHTEISÖN OIKEUDEN MUKAISESTI
VELVOITETTU HÄVITTÄMÄÄN TARTTUVAN TAUDIN SAANEET
KALAKANTANSA**

Yhteisön direktiivi ja kansalliset täytäntöönpanotoimenpiteet, joissa ei säädetä vahingonkorvauksen maksamisesta tartunnan saaneiden kalojen omistajille, eivät ole omaisuudensuojan vastaisia, jos ne palvelevat yleisen edun mukaisia yhteisön tavoitteita eikä niillä puututa perusoikeuksiin suhteettomasti ja tavalla, jota ei voida hyväksyä ja jolla loukattaisiin mainitun suojan keskeistä sisältöä

Tiettyjä kaloihin kohdistuvia tauteja pyritään hallitsemaan kahden yhteisön direktiivin avulla. Vuoden 1991 direktiivissä vahvistetaan luettelo taudeista, joihin lohen tarttuva anemia (ISA) ja verenvuotoseptikemia (VHS) kuuluvat.

Tällaisten tautien esiintyessä vuoden 1993 direktiivissä velvoitetaan tietyissä olosuhteissa tappamaan ja hävittämään kaikki tartunnan saaneissa viljelylaitoksissa olevat kalat lukuun ottamatta tietyillä edellytyksillä niitä myyntikoon saavuttaneita ja taudin kliinisiä merkkejä osoittamattomia kaloja, jotka voidaan myydä ihmisravinnoksi teurastuksen ja sisälmysten poistamisen jälkeen.

Missään säännöksessä ei säädetä vahingonkorvauksesta ISA- tai VHS-tartunnan saaneiden vesiviljelylaitosten omistajille.

Yhteisön lainsäädäntö on Yhdistyneessä kuningaskunnassa pantu täytäntöön vuoden 1992 ja vuoden 1994 asetuksilla.

Näitä tauteja on esiintynyt kahdella Skotlannissa sijaitsevalla vesiviljelylaitoksella, joista toisella, Booker Aquaculturella, on puhjennut VHS vuonna 1994 ja toisella, Hydro Seafoodilla, ISA vuonna 1998. Näiden kahden viljelylaitoksen on pitänyt ministeriön määräysten perusteella hävittää myyntikokoa pienemmät kalat ja myydä mainitun koon omaavat kalat ennenaikaisesti niiden sisälmysten poistamisen jälkeen. Sekä Booker että Hydro ovat vaatineet Skotlannin viranomaisia korvaamaan aiheutuneet tappiot. Näihin vaatimuksiin ei ole suostuttu.

Nämä kaksi yritystä ovat aloittaneet oikeustoimet viranomaisia vastaan. Court of Session, jonka käsiteltäväksi asiat on saatettu, on tiedustellut Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelta, edellyttääkö omaisuudensuoja korvauksen maksamista kasvattajille, joiden kalat on pitänyt vuoden 1993 direktiivin mukaisesti hävittää.

Yhteisöjen tuomioistuin toteaa aluksi, ettei vuoden 1993 direktiivin yleisestä rakenteesta eikä sanamuodosta ilmene niiden omistajien oikeutta korvaukseen, joiden kalat on hävitetty. Yhteisöjen tuomioistuimen on näin ollen tutkittava, onko vuoden 1993 direktiivi korvauksen puuttuessa yhteensopiva omaisuudensuojaa koskevan perusoikeuden kanssa.

Yhteisöjen tuomioistuin huomauttaa, että **perusoikeudet** eivät ole ehdottomia, vaan ne on otettava huomioon suhteessa niiden tehtävään yhteiskunnassa. Perusoikeuden käytölle **voidaan asettaa rajoituksia**, kunhan ne tosiasiassa **palvelevat yleisen edun mukaisia yhteisön tavoitteita eikä niillä puututa perusoikeuksiin tavoitellun päämäärän kannalta suhteettomasti ja tavalla, jota ei voida hyväksyä** ja jolla loukattaisiin tämän oikeuden keskeistä sisältöä.

Yhteisöjen tuomioistuin yrittää määritellä kyseessä olevien yhteisön sääntöjen tavoitteen ja arvioi, että niillä pyritään varmistamaan vesiviljelyalan kehitys ja vahvistamaan terveyttä koskevat säännöt yhteisön tasolla. Tässä yhteydessä vuoden 1993 direktiivillä on tarkoitus mahdollistaa torjuntatoimenpiteiden toteuttaminen heti epäiltäessä jonkun taudin esiintymistä ja sellaisten kalojen liikkumisen valvominen, jotka voivat levittää tartuntaa. Yhteisöjen tuomioistuin katsoo, että **kyseisen direktiivin mukaiset toimenpiteet tosiasiassa palvelevat yleisen edun mukaisia yhteisön tavoitteita.**

Mitä tulee kysymykseen siitä, puututaanko rajoituksilla perusoikeuksiin suhteettomasti ja tavalla, jota ei voida hyväksyä, yhteisöjen tuomioistuin toteaa ensinnäkin, että vuoden 1993 direktiivissä säädetyt toimenpiteet ovat taudin kaiken leviämisvaaran ehkäisemiseksi luonteeltaan kiireellisiä. Seuraavaksi yhteisöjen tuomioistuin toteaa, että kyseisillä toimenpiteillä ei myöskään estetä omistajia käyttämästä viljelylaitoksiaan, vaan niillä edistetään heidän toimintansa jatkuvuutta, koska niillä mahdollistetaan omistajille mahdollisimman nopea uuden populaation istuttaminen toimenpiteiden kohteina olleisiin laitoksiin. Vesiviljelyyn sisältyy lopulta tautien kaltaisia kaupallisia riskejä. Lisäksi, vaikka yhteisön lainsäätäjä voi tietyissä olosuhteissa pitää korvauksen maksamista hävitettyjen eläinten omistajille tarkoituksenmukaisena, tästä toteamuksesta ei voida päätellä, että yhteisön oikeuteen sisältyisi yleinen periaate, joka velvoittaisi korvauksen myöntämiseen kaikissa olosuhteissa.

Näin ollen yhteisöjen tuomioistuin katsoo, että **vuoden 1993 direktiivissä** kalatautien torjumiseksi säädetyillä toimenpiteillä **ei** niiden kohteina olevien kalojen omistajille maksettavan korvauksen puuttuessa **puututa perusoikeuksiin suhteettomasti ja tavalla, jota ei voida hyväksyä** ja jolla loukattaisiin omaisuudensuojan keskeistä sisältöä.

Jäsenvaltion toteuttamilla kyseisillä tautien torjuntatoimenpiteillä, joissa ei määrätä korvauksen myöntämisestä, ei samoista syistä loukata omaisuudensuojaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido yhteisöjen tuomioistuinta.

Tämä lehdistötiedote on saatavissa yhteisöjen virallisilla kielillä.

*Tuomion koko teksti on luettavissa tänään noin kello 15 yhteisöjen tuomioistuimen kotisivulta Internetissä **www.curia.eu.int**.*

Lisätietoja: Christopher Fretwell, puh. +352 4303 3355, fax +352 4303 2731